

Beleidsregels voor coffeeshops in de gemeente Bodegraven-Reeuwijk

Datum: 16-10-2012

Versie: DEF

Auteur: J. van Donselaar, COO

Vastgesteld in maart 2013

Gemeente

Bodegraven Reeuwijk

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Achtergrond	3
<i>Afstemming</i>	3
<i>Regionaal en districtelijk kader</i>	3
<i>Justitieel kader</i>	3
<i>Bevoegdheden B&W en raad</i>	4
3. Lokale situatie	4
<i>Aanleiding</i>	4
<i>Lokaal kader</i>	4
<i>Cijfers</i>	4
<i>Beleidskader</i>	5
4. Vormen van beleid	5
5. Motivering nul-beleid	5
6. Handhaving	5
<i>Bestuursrechtelijke handhaving</i>	5
<i>Strafrechtelijke handhaving</i>	6
7. Conclusie	6

1. Inleiding

Het vaststellen van een gedegen coffeeshopbeleid is van belang voor de effectiviteit van de handhaving. Dit geldt zowel bij een gedoogbeleid als bij een nulbeleid. De rechter laat het bestuur doorgaans de ruimte om van zijn handhavinginstrumenten gebruik te maken, maar vraagt wel naar het onderliggende beleid.¹

2. Achtergrond

Afstemming

De lokale driehoek is de plaats waar afspraken worden gemaakt over het lokale coffeeshopbeleid. Het is echter een overleg en geen bevoegd gezag. De driehoek vervolgt niet, sluit niet, verstrekt geen vergunningen etc. De afspraken moeten vertaald worden in gemeentelijk beleid. De burgemeester, politie en justitie dragen elk vanuit de eigen verantwoordelijkheid bij aan een samenhangend beleid. Het gaat er hierbij om dat de strafrechtelijke en bestuursrechtelijke bevoegdheden op elkaar afgestemd zijn. Elk van de partijen zorgt voor een deel van de handhaving: de officier van justitie kan vervolgen, de burgemeester kan sluiten, de politie kan strafrechtelijk handhaven en strafbare feiten opsporen.

Regionaal en districtelijk kader

Het Regionaal College heeft in 1997 voor de regio Hollands Midden een regionaal kaderbeleid ten aanzien van coffeeshops vastgesteld. Dit regionaal kader betreft een op elkaar afgestemd bestuurlijk en justitieel handhavingsbeleid betreffende coffeeshops en sluit aan bij de landelijke Drugsnota.

In dit gezamenlijke beleid neemt het spreidingsbeleid ten aanzien van coffeeshops een belangrijke plaats in. Het beleid gaat uit van een maximum aantal coffeeshops in de regio van 23, wat op dat moment het aantal coffeeshops was en als 'redelijk' werd bestempeld. Binnen het maximum kan de lokale driehoek besluiten het aantal coffeeshops in een gemeente verder te beperken.

Samenvattend kan worden gesteld dat het regionaal kaderbeleid gericht is op beheersing en beperking van het aantal coffeeshops in de regio.

In het (vrmlg) district Gouwe IJssel gedooft alleen de gemeente Gouda coffeeshops (max 5, alleen in de binnenstad). De overige gemeenten (Waddinxveen, Boskoop, Zuidplas en K5) zijn daardoor in staat een onvoorwaardelijk nuloptiebeleid te voeren.

In de aangrenzende gemeente Woerden is een maximum van 1 coffeeshop toegestaan.

Justitieel kader

Het Openbaar Ministerie (OM) is belast met de handhaving van de verbodsbepalingen in de Opiumwet. Op basis van het opportuniteitsbeginsel – dat er op neerkomt dat het OM kan bepalen of wordt vervolgd, of dat in het kader van het algemeen belang van vervolging wordt afgezien – is een gedoogbeleid ontwikkeld ten aanzien van de verkoop van softdrugs in coffeeshops. Naar aanleiding van de beleidsvoornemens in de landelijke Drugsnota zijn "De Richtlijnen voor het opsporings- en strafvorderingsbeleid inzake strafbare feiten van de Opiumwet" op 1 oktober 1996 in werking getreden. In 2000 (Staatscourant 2000, 250) zijn de AHOJG-criteria (zie onder) aangescherpt en per 1-1-2012 zijn deze AHOJG aangevuld met de BI-criteria² voor de provincies Limburg, Noord-Brabant en Zeeland. Per 1-1-2014 zal ook een landelijk afstandscriterium (A) van 350 meter ten opzichte van scholen in het voorgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs gaan gelden. Dit criterium werd al in veel gemeenten gehanteerd.

De AHOJ-G-plus criteria houden in:

- geen **A**ffichering
- geen **H**arddrugs
- geen **O**verlast: parkeeroverlast, geluidshinder, doorverkoop in de nabije omgeving, vervuiling, rondhangende klanten;
- geen verkoop en toegang aan **J**eugdigen (onder 18jr);
- geen verkoop van **G**rote hoeveelheden (5gr) per transactie;
- Geen aanwezigheid van alcohol in een coffeeshop (**plus**).

¹ De gemeente dient, voordat artikel 13b Opiumwet wordt toegepast, conform de Memorie van Toelichting, (coffeeshop)beleid te hebben geformuleerd en vastgesteld.

² Beslotenheidscriterium en het ingezetenen criterium

Bevoegdheden B&W en raad

Op basis van artikel 174 van de Gemeentewet is de burgemeester belast met het toezicht op openbare inrichtingen en met de uitvoering van verordeningen die betrekking hebben op dat toezicht. Coffeeshops zijn voor het publiek openstaande gebouwen zoals bedoeld in artikel 174 Gemeentewet. De burgemeester is derhalve het bevoegde gezag en daarom bevoegd het beleid ten aanzien van coffeeshops vast te stellen. Artikel 4:81 Awb bepaalt dat beleidsregels worden vastgesteld door het bevoegde bestuursorgaan zelf. Dit neemt niet weg dat de burgemeester de gemeenteraad zo veel mogelijk op de hoogte houdt.

3. Lokale situatie

Aanleiding

In het tweede kwartaal van dit jaar is onze gemeente geconfronteerd met een situatie waarin activiteiten tbv een coffeeshop werden ontplooid. De betrokkene is gewaarschuwd de activiteiten te beëindigen, omdat deze niet worden gedoogd en onwenselijk worden geacht. Hier werd geen gehoor aan gegeven. De politie heeft vervolgens de onderhavige inrichting doorzocht, waarbij oa een hoeveelheid softdrugs en goederen tbv de consumptie daarvan werden aangetroffen. De burgemeester heeft op grond van het proces-verbaal geconstateerd dat in de inrichting middelen als bedoeld in Lijst II van de Opiumwet, hennepproducten, aanwezig waren. Hiermee werd artikel 3 van de Opiumwet overtreden. De burgemeester heeft een last onder dwangsom opgelegd.

Tijdens dit proces werd duidelijk dat in de gemeente Bodegraven-Reeuwijk ten aanzien van de uitoefening van deze bestuursdwangbevoegdheid nog geen degelijk coffeeshopbeleid is vastgesteld en bekendgemaakt. Het ontbreken daarvan betekent dat er een zwaardere motiveringsplicht rust op de burgemeester, waarbij eisen van proportionaliteit en subsidiariteit een zwaarwegende rol spelen. Dit brengt tevens met zich mee dat een termijn waarbinnen de overtreder de overtreding ongedaan kan maken, geboden is.

Lokaal kader

De afzonderlijke gemeenteraden van Bodegraven en Reeuwijk hebben in 1997 ingestemd met het regionale kaderbeleid softdrugs/coffeeshops. Daarenboven hanteerden de gemeenten een nuloptie, gebaseerd op een onderzoek naar de lokale behoefte aan drugs van de GGD uit dat jaar. Thans is er geen samengevoegd beleid en is er, ten aanzien van de uitoefening van de bestuursdwangbevoegdheid, nog geen degelijk beleid vastgesteld. Het ontbreken hiervan betekent dat er een zwaardere motiveringsplicht rust op de burgemeester in geval van bestuursdwang.

Cijfers

Het drugsgebruik van de bevolking uit de gemeente (en regio) is opgenomen in onderstaande overzichten. De cijfers zijn afkomstig uit de veiligheidsanalyse Bodegraven-Reeuwijk 2008-2012. In de eerste tabel staan cijfers mbt jongeren en softdrugs. Deze cijfers zijn aangeleverd door de GGD Hollands Midden. De cijfers komen uit peilingen die gehouden zijn in 2008. Dit zijn de meest recente cijfers.

Indicator	Bron	2008	
jongeren > % ooit cannabis gebruikt	GGD	B.-R.	16
		Midd.H.	17
jongeren > % recent cannabis gebruikt	GGD	B.-R.	6
		Midd.H.	7

De cijfers uit onderstaande tabel komen uit de veiligheidsmonitor.

Indicator	Bron	Jaar			
		2008	2009	2010	2011
overlast drugs (% bewoners dat aangeeft dat dit vaak voorkomt)	veiligheidsmonitor	1	<i>Gemeente B-R</i>		0
		1	<i>Bodegraven</i>		0
		1	<i>Reeuwijk</i>		0
		3	<i>Hollands-Midden</i>		3

Te concluderen valt dat Bodegraven-Reeuwijk iets onder het gemiddelde ligt vwb het drugsgebruik onder jongeren (12-19jr). Vwb de overlast van drugs hebben de inwoners aangegeven daar geen last van te hebben.

Beleidskader

Items 'jeugd, alcohol en drugs' en 'veilig in en om de school' zijn onderdeel van beleidsvoering rond resp. gezondheid en onderwijs en worden meegenomen in het nieuwe lokale gezondheidsbeleid (voorzien per 2013, afd. WZO).

4. Vormen van beleid

Er zijn 3 vormen van beleid:

1. *Beleid zonder maximum*
Coffeeshops worden gedoogd.
2. *Maximumbeleid*
Er is een maximum aantal coffeeshops in de gemeente gesteld.
3. *Nulbeleid*
Er wordt geen coffeeshop gedoogd.

5. Motivering nul-beleid gemeente Bodegraven-Reeuwijk

De gemeente Bodegraven-Reeuwijk wil de lijn volgen zoals die in regioverband wordt gevolgd (spreiding en maximum van 23) om zodoende tegemoet te komen aan de eenheid in het preventiebeleid binnen het vrmkg district Gouwe IJssel.

De gemeente Bodegraven-Reeuwijk heeft, regionaal gezien, geen centrumfunctie. Voor de centrumvoorzieningen zijn de inwoners van Bodegraven-Reeuwijk aangewezen op Gouda en Woerden. In deze gemeenten zijn coffeeshops aanwezig (6 in totaal) om aan de behoeften van de gebruikers te voldoen.

De gemeente Bodegraven-Reeuwijk is een landelijke gemeente, waar weinig maatschappelijk draagvlak is voor het gedogen van een coffeeshop. De verwachting bestaat dat er door het gedogen van een coffeeshop een aanzuigende werking ontstaat vanuit de regio.

Gebleken is dat de aanwezigheid van een coffeeshop een zware wissel trekt op het sociale leven in de gemeente. Daarnaast kunnen onveilige situaties ontstaan door overlast in de zin van extra verkeer (parkeer)als gevolg van bezoek aan de coffeeshop of anderszins hinder voor het leefklimaat.

Een gedoogde coffeeshop, die zich aan de regels houdt, verkoopt niet aan jongeren onder de 18 jaar. Schooljeugd, een groot deel van de gebruikers, blijft dus aangewezen op de illegale straathandel. Een coffeeshop lost dat probleem daarom niet op.

In de gemeente Bodegraven-Reeuwijk is preventie van alcohol- en drugsgebruik een belangrijk onderwerp. De aandacht richt zich daarbij met name op jongeren. Door de vestiging van coffeeshops te verbieden wordt voorkomen dat jongeren direct de gelegenheid wordt geboden om met softdrugs in aanraking te komen. Jongeren zijn in het algemeen een kwetsbare groep voor wat betreft de negatieve gevolgen van drank- en drugsgebruik. De praktijk wijst uit dat continu aandacht besteden hieraan noodzakelijk is.

Naar aanleiding van bovengenoemde redenering, is een nulbeleid vanzelfsprekend.

6. Handhaving

Voor de handhaving van het nulbeleid zijn twee handhavingsmethoden toepasbaar.

Strafrechtelijke handhaving

Uit de richtlijnen van het OM blijkt dat als in de lokale driehoek is afgesproken tot het voeren van een nulbeleid, het OM kan overgaan tot vervolging van elke vorm van handel in cannabis, ook als het verkooppunt voldoet aan de AHOJG-BI criteria.

Bestuursrechtelijke handhaving

Op basis van het vastgestelde nulbeleid kan bestuursrechtelijk worden opgetreden. Hier zijn een aantal verschillende situaties van optreden mogelijk:

- Weigeren van een verzoek tot het openen van een coffeeshop

De burgemeester kan op basis van het nulbeleid de toestemming tot vestigen van een coffeeshop weigeren of een bestaand verkooppunt sluiten. De burgemeester beroept zich daarbij op het nulbeleid.

- Optreden tegen drugsverkoop vanuit een woning of lokaal

In artikel 13b, eerste lid, van de Opiumwet is bepaald dat de burgemeester bevoegd is tot toepassing van bestuursdwang indien in woningen of lokalen dan wel in of op bij woningen of zodanige lokalen behorende erven een middel als bedoeld in Lijst I of II wordt verkocht, afgeleverd of verstrekt dan wel daartoe aanwezig is.

7. Conclusie

De gemeente Bodegraven-Reeuwijk hanteert het nul-optie beleid. Dit beleid is afgestemd in de driehoek.